

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ
УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ КУЛЬТУРИ
виконавчого органу Київської міської ради
(Київської міської державної адміністрації)
КИЇВСЬКА МУНІЦИПАЛЬНА АКАДЕМІЯ МУЗИКИ ІМ. Р.М. ГЛІЄРА**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Вченою радою КМAM ім. Р.М. Глієра
протокол № 01
від «01» вересня 2022 року

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЮ БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЮ),
ДИСКРИМІНАЦІЇ, СЕКСУАЛЬНИМ ДОМАГАННЯМ ТА ІНШИМ
ПРОЯВАМ НЕЕТИЧНОЇ ПОВЕДІНКИ В КИЇВСЬКІЙ
МУНІЦИПАЛЬНІЙ АКАДЕМІЇ МУЗИКИ ІМ. Р.М. ГЛІЄРА**

введено в дію наказом ректора КМAM ім. Р.М. Глієра
від «01» вересня 2022 року № 02/22 -ОД
О.Й. Злотник

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про запобігання та протидію булінгу (цькуванню), дискримінації, сексуальним домаганням та іншим проявам неетичної поведінки в Київській муніципальній академії музики ім. Р.М. Глієра (далі – Положення) є внутрішньо-академічними нормативно-правовим документом, що визначає мету та завдання діяльності щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню), основні поняття, механізм реагування та застосування засобів вихованого впливу на випадки булінгу (цькування).

1.2. Метою діяльності із запобігання та протидії булінгу (цькування) є:

1.2.1. виявлення випадків булінгу (цькування), вирішення конфліктних ситуацій, усунення потенційних ризиків та визначення шляхів протидії подальшому виникненню випадків булінгу (цькування) в Академії.

1.3. Основною метою Положення є забезпечення рівних можливостей щодо реалізації прав і свобод усіх учасників освітнього процесу, підтримання в Київській муніципальній академії музики ім. Р.М. Глієра (надалі-Академія), середовища, вільного від булінгу (цькування), дискримінації, сексуальних домагань, принижень честі та гідності особи, та іншим проявам неетичної поведінки, формування негативного ставлення до булінгу (цькування), захист психологічного здоров'я учасників освітнього процесу.

1.4. Основним завдання діяльності щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню) в Академії є:

1.4.1. створення в Академії безпечного середовища, вільного від будь-яких проявів насильства та дискримінації (фізична та психологічна безпека, гендерна, расова та соціальна рівність учасників навчального процесу та позанавчальної діяльності);

1.4.2. визначення поточного стану окресленої проблеми, передумов виникнення і поширення булінгу (цькування) в Академії;

1.4.3. визначення причин та наслідків булінгу (цькування) у разі виявлення його випадків, застосування різних засобів і методів виховного впливу на учасників конфлікту;

1.4.4. підвищення рівня поінформованості, розуміння булінгу (цькування) як акту порушення прав людини, формування нетерпимого ставлення здобувачів освітніх послуг до будь-якого прояву насильницьких дій;

1.4.5. навчання конструктивного спілкування, прийняття відмінностей та усвідомлення рівності серед всіх учасників освітнього процесу, формування навичок мирного вирішення конфліктних ситуацій та керування емоційними реакціями;

1.4.6. популяризація діяльності щодо запобігання та протидії булінгу (цькування), заохочення учасників освітнього процесу до активного сприяння запобіганню булінгу (цькуванню).

1.5. Дія Положення поширюється на усіх осіб, які перебувають з Академією в трудових чи інших договірних відносинах (здобувачі освіти, педагогічні, науково-педагогічні працівники, особи, які працюють за договором цивільно-правового характеру, наймані працівники та інші) та які можуть безпосередньо взаємодіяти з уразливими особами при виконанні своїх посадових обов'язків.

2. НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

2.1. Дане Положення діє в частині, що не суперечить чинному законодавству України, нормативній базі міжнародного, загальнодержавного та внутрішньоакадемічного рівнів. У тому числі як у Положенні, так і у безпосередній діяльності враховуються вимоги таких нормативних документів (зі змінами та доповненнями):

- 2.1.1. Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод;
 - Конвенції про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти;
 - Конвенції ООН про права дитини (ратифіковано 27 лютого 1991 року);
 - Конвенції Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства (ратифіковано 20 червня 2012 року);
 - Закону України «Про освіту»;
 - Закону України «Про вищу освіту»;
 - Закону України «Про фахову передвищу освіту»;
 - Закону України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні»;
 - Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)»;
 - «Ліцензійних умов впровадження освітньої діяльності», що затверджені Кабінетом Міністрів України;
 - наказу Міністерства освіти і науки України «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти» від 28.12.2019 р. № 1646;
 - наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладах освіти» від 26.02.2020 р. № 293;
 - спільного наказу Міністерства соціальної політики України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства освіти і науки України, Міністерства охорони здоров'я України від 19 серпня 2014 року № 564/836/945/577 «Про затвердження Порядку розгляду звернень та повідомлень з приводу жорстокого поводження з дітьми або загрози його вчинення», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 10 вересня 2014 року за № 1105/25882;
 - спільного наказу Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту, Міністерства внутрішніх справ України від 7 вересня 2009 року № 3131/386 «Про затвердження Інструкції щодо порядку взаємодії структурних підрозділів, відповідальних за реалізацію державної політики щодо попередження насильства в сім'ї, служб у справах дітей, центрі соціальних служб для сім'ї, дітей і молоді та відповідних підрозділів органів внутрішніх справ з питань здійснення заходів із попередження насильства в сім'ї»;
 - Політики рівності Київської муніципальної академії музики ім. Р.М. Глієра.

3. ОСНОВНІ ТЕРМІНИ, ПЕРЕЛІК ОЗНАК, ПРОЯВІВ ТА ФОРМ БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЯ) В АКАДЕМІЇ

3.1. Терміни, використані у даному Положенні, вживаються в наступних значеннях:

3.1.1. **Булінг (цькування)** – діяння (дії або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого;

3.1.2. **Сторони булінгу (цькування)** – це безпосередні учасники випадку кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності);

3.1.3. **Конфлікт** – це зіткнення протилежно спрямованих, несумісних одна з одною потреб, інтересів, соціальних установок, планів тощо у свідомості окремої особи, яке виникає в міжособистісних взаємодіях окремих осіб чи груп;

3.1.4. **Кривдник (булер)** – учасник освітнього процесу, який вчиняє булінг (цькування) щодо іншого учасника освітнього процесу;

3.1.5. **Потерпілий (жертва булінгу)** – учасник освітнього процесу, щодо якого було вчинено булінг (цькування);

3.1.6. **Спостерігачі** – свідки та (або) безпосередні очевидці випадку булінгу (цькування);

3.1.7. **Наслідок булінгу (цькування)** – фізична, психологічна, матеріальна шкода, приниження, страх, тривога, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника та/або соціальна ізоляція потерпілого.

3.2. **Ознаками булінгу (цькування)** є систематичне вчинення учасниками освітнього процесу діянь стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, в тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, а саме:

3.2.1. умисне позбавлення їжі, одягу, коштів, документів, іншого майна або можливості користуватися ними, перешкоджання в отриманні освітніх послуг, примушування до праці та інші правопорушення економічного характеру;

3.2.2. словесні образи, погрози, у тому числі щодо третіх осіб, приниження, переслідування, залякування, інші діяння, спрямовані на обмеження волевиявлення особи;

3.2.3. будь-яка форма небажаної вербальної, невербальної чи фізичної поведінки сексуального характеру, зокрема принизливі погляди, жести, образливі рухи тіла, прізвиська, образи, жарти, погрози, поширення образливих чуток;

3.2.4. будь-яка форма небажаної фізичної поведінки, зокрема ляпаси, стусани, штовхання, щипання, шмагання, кусання, завдання ударів;

3.2.5. інші правопорушення насильницького характеру.

3.3. Прояви, які можуть бути підставами для підозри в наявності випадку булінгу (цькування) учасника освітнього процесу в Академії:

3.3.1. замкнутість, тривожність, страх або, навпаки, демонстрація повної відсутності страху, ризикована, зухвала поведінка;

3.3.2. неврівноважена поведінка;

3.3.3. агресивність, напади люті, схильність до руйнації, нищення, насильства;

3.3.4. різка зміна звичної поведінки;

3.3.5. уповільнене мислення, знижена здатність до навчання;

3.3.6. відлюдкуватість, уникнення спілкування;

3.3.7. ізоляція, виключення з групи, небажання інших учасників освітнього процесу спілкуватися;

3.3.8. занижена самооцінка, наявність почуття провини;

3.3.9. поява швидкої втомлюваності, зниженої спроможності до концентрації уваги;

3.3.10. демонстрація страху перед появою інших учасників освітнього процесу;

3.3.11. схильність до пропуску навчальних занять;

3.3.12. відмова відвідувати заняття з посиланням на погане самопочуття;

3.3.13. депресивні стани;

3.3.14. аутоагресія (самоушкодження);

3.3.15. суїцидальні прояви;

3.3.16. явні фізичні ушкодження та (або) ознаки поганого самопочуття (нудота, головний біль, кволість тощо);

3.3.17. намагання приховати травми та обставини їх отримання;

3.3.18. скарги на біль та (або) погане самопочуття;

3.3.19. пошкодження чи зникнення особистих речей; вимагання особистих речей, їжі, грошей; жести, висловлювання, прізвиська, жарти, погрози, поширення чуток сексуального (інтимного) характеру або інших відомостей, які особа бажає зберегти в таємниці;

3.3.20. наявність фото-, відео- та аудіоматеріалів фізичних або психологічних знущань, сексуального (інтимного) змісту;

3.3.21. наявні пошкодження або зникнення майна та (або) особистих речей.

3.4 Форми булінгу (цькування):

3.4.1. **Фізичне насильство** – умисне штовхання, зачіпання, підніжки, удари, стусани, побої та інші дії, які завдають біль і тілесні ушкодження;

3.4.2. **Психологічне насильство** – форма насильства, що включає образи, поширення неправдивих чуток, ізоляція, ігнорування, бойкот, відмова від спілкування, погрози, маніпуляція, шантаж тощо;

3.4.3. **Економічне насильство** – форма насильства, що включає дрібні крадіжки, пошкодження або знищення особистих речей, вимагання грошей, їжі тощо;

3.4.4. **Сексуальне насильство** – форма насильства, що включає образливі

жести, висловлювання, прізвиська, жарти, погрози, поширення чуток, обмацування сексуального (інтимного) характеру, сексуальні домагання тощо;

3.4.5. **Кібербулінг – булінг (цькування)**, який вчиняється із застосуванням засобів електронних комунікацій (фото, відео і аудіо фіксація).

4. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ПРОТИДІЇ НАСИЛЬСТВУ

4.1. Засновник Академії:

4.1.1 здійснює контроль за недопущенням привілеїв чи обмежень (дискримінації) за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, віку, інвалідності, етнічного та соціального походження, сімейного та майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками;

4.1.2 здійснює контроль за виконанням плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладі освіти; розглядає скарги про відмову у реагуванні на випадки булінгу (цькування) за заявами здобувачів освіти, їхніх батьків, законних представників, інших осіб та приймає рішення за результатами розгляду таких скарг; сприяє створенню безпечного освітнього середовища в закладі освіти та вживає заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг (цькування), стали його свідками або постраждали від булінгу (цькування).

4.2. Ректор Академії забезпечує створення у закладі освіти безпечного освітнього середовища, вільного від насильства та булінгу (цькування), у тому числі:

4.2.1. з урахуванням пропозицій територіальних органів (підрозділів) Національної поліції України, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, головного органу у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну правову політику, служб у справах дітей та центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, розробляє, затверджує та оприлюднює план заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькування) в Академії;

4.2.2. розглядає заяви про випадки булінгу (цькування) здобувачів освіти, їхніх батьків, законних представників, інших осіб та видає рішення про проведення розслідування;

4.2.3. скликає засідання Комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) для прийняття рішення за результатами проведеного розслідування та вживає відповідних заходів реагування;

4.2.4. забезпечує виконання заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг (цькування), стали його свідками або постраждали від булінгу (цькування);

4.2.5. повідомляє уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України та службі у справах дітей про випадки булінгу (цькування) в закладі освіти.

4.3. Здобувачі освіти мають право на:

4.3.1. повагу людської гідності;

4.3.2. захист під час освітнього процесу від приниження честі та гідності, будь-яких форм насильства та експлуатації, булінгу (цькування), дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувача освіти;

4.3.3. отримання соціальних та психолого-педагогічних послуг як особа, яка постраждала від булінгу (цькування), стала його свідком або вчинила булінг (цькування).

4.4. Здобувачі освіти зобов'язані:

4.4.1. поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу, дотримуватися етичних норм;

4.4.2. відповідально та дбайливо ставитися до власного здоров'я, здоров'я оточуючих, довкілля;

4.4.3 дотримуватися установчих документів, правил внутрішнього розпорядку Академії, а також умов договору про надання освітніх послуг (за його наявності);

4.4.4 повідомляти керівництво Академії про факти булінгу (цькування) стосовно здобувачів освіти, педагогічних, науково-педагогічних, наукових працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, свідком яких вони були особисто або про які отримали достовірну інформацію від інших осіб.

4.5. Педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники, інші особи, які залучаються до освітнього процесу мають право на:

4.5.1 захист професійної честі та гідності;

4.5.2 захист під час освітнього процесу від будь-яких форм насильства та експлуатації, у тому числі булінгу (цькування), дискримінації за будь-якою ознакою, від пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю.

4.6. Педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники зобов'язані:

4.6.1. дотримуватися педагогічної етики;

4.6.2. поважати гідність, права, свободи і законні інтереси всіх учасників освітнього процесу;

4.6.3. особистим прикладом утверджувати повагу до суспільної моралі та суспільних цінностей, зокрема правди, справедливості, гуманізму, толерантності;

4.6.4. захищати здобувачів освіти під час освітнього процесу від будь-яких форм фізичного та психічного насильства, приниження честі та гідності, дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувача освіти, запобігати вживанню ними та іншими особами на території Академії алкогольних напоїв, наркотичних засобів, іншим шкідливим звичкам;

4.6.5. дотримуватися установчих документів та правил внутрішнього розпорядку Академії, виконувати свої посадові обов'язки;

4.6.6. повідомляти ректора Академії про факти булінгу (цькування) стосовно здобувачів освіти, педагогічних, науково-педагогічних, наукових працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, свідком якого

вони були особисто або інформацію про які отримали від інших осіб, вживати невідкладних заходів для припинення булінгу (цькування).

4.7. Батьки здобувачів освіти мають право:

4.7.1. отримувати інформацію про діяльність закладу освіти, у тому числі щодо надання соціальних та психолого-педагогічних послуг особам, які постраждали від булінгу (цькування), стали його свідками або вчинили булінг (цькування), про результати навчання своїх дітей (дітей, законними представниками яких вони є) і результати оцінювання якості освіти у закладі освіти та його освітньої діяльності;

4.7.2. подавати керівництву або засновнику Академії заяву про випадки булінгу (цькування) стосовно дитини або будь-якого іншого учасника освітнього процесу;

4.7.3. вимагати повного та неупередженого розслідування випадків булінгу (цькування) стосовно дитини або будь-якого іншого учасника освітнього процесу.

4.8. Батьки неповнолітніх здобувачів освіти зобов'язані:

4.8.1 сприяти керівництву Академії у проведенні розслідування щодо випадків булінгу (цькування);

4.8.2 виконувати рішення та рекомендації Комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) в Академії.

5. ХАРАКТЕРИСТИКИ ПРОЯВІВ ТА ПОСЛІДОВНІСТЬ ДІЙ У РАЗІ ВИЯВЛЕННЯ БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЯ)

5.1. Проявами, які можуть бути підставами для підозри в наявності випадку булінгу (цькування) учасника освітнього процесу в Академії є:

5.1.1. замкнутість, тривожність, страх або, навпаки, демонстрація повної відсутності страху, ризикована, зухвала поведінка;

5.1.2. невірноважена поведінка;

5.1.3. агресивність, напади люті, схильність до руйнації, нищення, насильства;

5.1.4. різка зміна звичної для здобувача освіти поведінки;

5.1.5. уповільнене мислення, знижена здатність до навчання;

5.1.6. відлюдкуватість, уникнення спілкування;

5.1.7. ізоляція, виключення з групи, небажання інших учасників освітнього процесу спілкуватися;

5.1.8. занижена самооцінка, наявність почуття провини;

5.1.9. поява швидкої втомлюваності, зниженої спроможності до концентрації уваги;

5.1.10. демонстрація страху перед появою інших учасників освітнього процесу;

5.1.11. схильність до пропуску навчальних занять;

5.1.12. відмова відвідувати Академію з посиланням на погане самопочуття;

5.1.13. депресивні стани;

5.1.14. аутоагресія (самоушкодження);

5.1.15. суїцидальні прояви;

- 5.1.16. явні фізичні ушкодження та (або) ознаки поганого самопочуття (нудота, головний біль, кволість тощо);
- 5.1.17. намагання приховати травми та обставини їх отримання;
- 5.1.18. скарги здобувача освіти на біль та (або) погане самопочуття; пошкодження чи зникнення особистих речей;
- 5.1.19. вимагання особистих речей, їжі, грошей;
- 5.1.20. жести, висловлювання, прізвиська, жарти, погрози, поширення чуток сексуального (інтимного) характеру або інших відомостей, які особа бажає зберегти в таємниці;
- 5.1.21. наявність фото-, відео- та аудіоматеріалів фізичних або психологічних знущань, сексуального (інтимного) змісту;
- 5.1.22. наявні пошкодження або зникнення майна та (або) особистих речей.
- 5.2. До булінгу (цькування) в Академії належать випадки, які відбуваються безпосередньо в приміщенні Академії та на прилеглих територіях (включно з навчальними приміщеннями, приміщеннями для занять спортом, проведення заходів, коридорами, роздягальнями, вбиральнями, душовими кімнатами, буфетом тощо) та (або) за межами Академії під час заходів, передбачених освітньою програмою, планом роботи Академії, та інших освітніх заходів, що організуються за згодою ректора Академії, у тому числі дорогою до (із) Академії.
- 5.3. Ознаками булінгу (цькування) є систематичне вчинення учасниками освітнього процесу діянь стосовно своїх однолітків та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, а саме:
- 5.3.1. умисне позбавлення їжі, одягу, коштів, документів, іншого майна або можливості користуватися ними, перешкоджання в отриманні освітніх послуг, примушування до праці та інші правопорушення економічного характеру;
- 5.3.2. словесні образи, погрози, у тому числі щодо третіх осіб, приниження, переслідування, залякування, інші діяння, спрямовані на обмеження волевиявлення особи;
- 5.3.3. будь-яка форма небажаної вербальної, невербальної чи фізичної поведінки сексуального характеру, зокрема принизливі погляди, жести, образливі рухи тіла, прізвиська, образи, жарти, погрози, поширення образливих чуток;
- 5.3.4. будь-яка форма небажаної фізичної поведінки, зокрема ляпаси, стусани, штовхання, щипання, шмагання, кусання, завдання ударів;
- 5.3.5. інші правопорушення насильницького характеру.
- 5.4. Суб'єктами реагування у разі настання випадку булінгу (цькування) в Академії (далі – суб'єкти реагування) є:
- 5.4.1. комісія з розгляду випадків булінгу (цькування) (далі – Комісія);
- 5.4.2. Служба у справах дітей Київської міської ради;
- 5.4.3. Київський міський центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді;
- 5.4.4. Київський відділ поліції ГУНП в Київській області.

5.5. Суб'єкти реагування на випадки булінгу (цькування) в Академії діють в межах повноважень, передбачених законодавством та цим Положенням.

5.6. Суб'єкти реагування здійснюють заходи, спрямовані на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в Академії згідно з Планом заходів щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню) в Академії.

5.7. Педагогічні та інші працівники Академії у разі, якщо вони виявляють булінг (цькування), зобов'язані:

5.7.1. вжити невідкладних заходів для припинення небезпечного впливу;

5.7.2. за потреби надати домедичну допомогу та викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги для надання екстреної медичної допомоги;

5.7.3. звернутися (за потреби) до територіальних органів (підрозділів) Національної поліції України;

5.7.4. повідомити ректору Академії та принаймні одного з батьків або інших законних представників здобувача освіти, який став стороною булінгу (цькування).

6. ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЯ БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЮ)

6.1. Діяльність щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню) в Академії має бути постійним системним процесом, спрямованим на:

6.1.1. виявлення булінгу (цькування) та (або) потенційних ризиків його виникнення;

6.1.2. визначення та реалізацію необхідних заходів, способів і методів вирішення ситуацій булінгу (цькування) та/або усунення потенційних ризиків його виникнення.

6.2. Запобігання булінгу (цькування) передбачає роботу за такими напрямками:

6.2.1. ознайомлення усіх учасників освітнього процесу Академії з особливостями прояву та ознаками булінгу (цькування) у різних його формах.

6.3. Просвітницька робота усіх підрозділів Академії серед здобувачів освіти щодо попередження насильства з використанням основних форм роботи, а саме:

6.3.1. психологічних консультацій, тренінгів, рольових ігор, міні-лекцій, круглих столів, бесід, диспутів, кінолекторіїв, організації акцій, виступи провідних спеціалістів у системі профілактичної роботи щодо подолання різноманітних форм агресивної поведінки серед юнаків;

6.3.2. профілактична робота усіх учасників освітнього процесу Академії серед здобувачів освіти як своєчасне попередження відхилень у психічному та особистісному розвитку, міжособистісних стосунках, запобігання конфліктним ситуаціям в освітньому процесі, попередження наркоманії, алкоголізму, суїцидів, расової і соціальної нетерпимості, аморальному способу життя та ін.;

6.3.3. формування правосвідомості і правової поведінки здобувачів освіти, відповідальності за своє життя, розвиток активності, самостійності, творчості здобувачів освіти, створення умов для самореалізації особистості;

6.3.4. формування у викладачів та батьків навичок ідентифікації насильства як у своїй поведінці, так і в поведінці дітей з метою формування умінь виокремлювати існуючу проблему;

6.3.5. створення в Академії умов недопущення булінгу (цькування) та відповідного середовища в освітній установі для профілактики та боротьби з негативними соціально-педагогічними наслідками цього явища.

6.4. Протидії булінгу (цькування) передбачають роботу за такими напрямками:

6.4.1. діагностика – соціальне і психологічне вивчення здобувачів освіти, викладачів і співробітників, груп і колективів, моніторинг соціальних процесів та психічного розвитку окремих здобувачів освіти, визначення причин, що ускладнюють особистісний розвиток, навчання та взаємини в колективі;

6.4.2. корекція (психотерапія) – здійснення психолого-педагогічних заходів з метою усунення відхилень у психічному та особистісному розвитку і поведінці, подолання різних форм девіантної поведінки, психосоматичних станів у жертв булінгу (цькування).

6.4.3. реабілітація – надання психолого-педагогічної і соціальної допомоги здобувачам освіти, які перебувають у кризовій життєвій ситуації, з метою адаптації їх до умов навчання в Академії та соціального середовища;

7. СУБ'ЄКТИ ТА ПІДСТАВИ РЕАГУВАННЯ НА ВИПАДКИ БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЯ)

7.1. Суб'єктами реагування у разі настання випадку булінгу (цькування) в Академії (далі - суб'єкти реагування) є ректор Академії, проректори за розподілом обов'язків, керівники структурних підрозділів, факультетів, Комісія з розгляду та реагування на випадки булінгу (цькування), яка затверджується наказом ректора Академії.

7.2. Суб'єкти реагування на випадки булінгу (цькування) в Академії діють в межах повноважень, передбачених законодавством та цим Положенням.

7.3. Підставою для реагування на випадки булінгу (цькування) є заява або повідомлення будь-якої особи, яка стала стороною булінгу (цькування) або підозрює про його вчинення стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, або про який отримали достовірну інформацію.

7.4. Заява або повідомлення може бути спрямована ректору Академії або іншим суб'єктам реагування на випадки булінгу (цькування). Заява (повідомлення) приймається у письмовій формі, в тому числі із застосуванням засобів електронної комунікації.

7.5. Повнолітні учасники навчального процесу, у тому числі здобувачі освіти, науково-педагогічні, педагогічні та інші працівники Академії, у разі, якщо вони виявлять випадки булінгу (цькування), зобов'язані:

7.5.1. вжити невідкладних заходів для припинення небезпечного впливу;
- за потреби надати домедичну допомогу та викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги для надання екстреної медичної допомоги;

7.5.2. звернутись (за потреби) до територіальних органів (підрозділів) Національної поліції України;

7.5.3. повідомити ректора Академії (проректорів за розподілом обов'язків) та принаймні одного з батьків або інших законних представників неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування).

7.6. Ректор Академії разі отримання заяви або повідомлення про випадок булінгу (цькування):

7.6.1. ініціює засідання комісії з розгляду випадку булінгу (цькування) (далі - комісія) не пізніше ніж упродовж трьох робочих днів з дня отримання заяви або повідомлення, здійснює контроль за виконанням рішень комісії;

7.6.2. невідкладно у строк, що не перевищує однієї доби, повідомляє територіальний орган (підрозділ) Національної поліції України, принаймні одного з батьків або інших законних представників неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування).

8. СКЛАД КОМІСІЇ, ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ЇЇ ЧЛЕНІВ

8.1. Діяльність Комісії здійснюється на принципах законності, дотримання прав і свобод людини, неупередженості, конфіденційності, з дотриманням вимог Законів України «Про інформацію», «Про захист персональних даних».

8.2. Формою роботи Комісії є засідання. Засідання скликаються за потребою – у разі надходження заяв (повідомлень) про випадки булінгу (цькування). Дату, час і місце проведення засідання визначає голова Комісії. Засідання є правоможним у разі участі в ньому не менше двох третин її складу.

8.3. Склад Комісії затверджує наказом ректора Академії.

8.4. Комісія виконує обов'язки протягом одного навчального року??. Зміни у складі Комісії затверджуються відповідним наказом ректора Академії.

8.5. Склад Комісії формується з урахуванням основних завдань Комісії.

8.6. Комісія складається з голови, заступника голови, секретаря та не менше ніж п'яти її членів.

8.7. Головою Комісії є ректор Академії.

8.8. У разі відсутності голови Комісії його обов'язки виконує заступник голови.

8.9. У разі відсутності голови Комісії та його заступника обов'язки голови виконує один із членів, який обирається за поданням її секретаря.

8.10. У разі відсутності секретаря Комісії його обов'язки виконує один із членів Комісії, який обирається за поданням голови або заступника голови Комісії.

8.11. До роботи Комісії залучаються представники відповідних структурних підрозділів, органів студентського самоврядування.

8.12. До участі в засіданні Комісії за згодою залучаються батьки або інші законні представники малолітніх або неповнолітніх сторін булінгу (цькування), а також можуть залучатися сторони булінгу (цькування).

8.13. Комісія у разі розгляду випадку булінгу (цькування):

8.13.1. з'ясовує причини та наслідки випадку булінгу (цькування);

8.13.2. вживає заходів для усунення причин булінгу (цькування);

8.13.3. приймає рішення щодо застосування засобів вихованого впливу на кривдника (булера);

8.13.4. вирішує питання забезпечення психологічної підтримки та можливості захисту потерпілої сторони (жертви) від подальших випадків булінгу (цькування);

8.13.5. повідомляє службу у справах дітей, центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді з метою здійснення оцінки потреб сторін булінгу (цькування) та вирішення питання щодо соціального захисту малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування).

8.14. Голова Комісії ректор Академії у разі отримання заяви або повідомлення про випадок булінгу (цькування):

8.14.1. скликає засідання Комісії, очолює її роботу та головує на засіданнях;

8.14.2. визначає перелік питань, що підлягають розгляду;

8.14.3. визначає функціональні обов'язки членів Комісії, може надавати доручення членам Комісії в межах, передбачених законодавством та посадовими обов'язками;

8.14.4. інформує особу, від якої поступила заява (повідомлення) про випадок булінгу (цькування) про порядок розгляду заяви (повідомлення) та рішення Комісії;

8.14.5. якщо Комісія не кваліфікує діяння як цькування, а постраждалий не згодний з цим, то він може звернутись із заявою до органів Національної поліції;

8.14.6. доводить до відома учасників освітнього процесу рішення Комісії згідно з протоколом засідання та здійснює контроль за їхнім виконанням;

8.15. Секретар Комісії:

8.15.1. забезпечує підготовку проведення засідань Комісії та матеріалів, що підлягають розгляду на засіданнях Комісії;

8.15.2. повідомляє членів Комісії, а також заявника та інших заінтересованих осіб про дату, час, місце проведення та порядок денний засідання;

8.15.3. надає/надсилає членам Комісії та зазначеним особам необхідні матеріали в електронному або паперовому вигляді,

8.15.4. веде протокол засідань Комісії;

8.15.5. здійснює підготовку документації щодо рішень Комісії (проекти рішення, відповіді на запити, листи тощо), які стосуються конкретного випадку булінгу (цькування);

8.15.6. у разі відсутності секретаря Комісії його обов'язки виконує один із членів Комісії, який обирається колегіально на засіданні Комісії за поданням голови або заступника голови Комісії.

8.16. Члени Комісії:

8.16.1. знайомляться з матеріалами, що стосуються випадку булінгу (цькування), мають право брати участь у їх перевірці;

8.16.2. особисто беруть участь у роботі Комісії та виконують доручення голови Комісії (якщо такі є) в межах, передбачених законодавством та посадовими обов'язками;

8.16.3. зобов'язуються не розголошувати стороннім особам відомості, що стали йому відомі у зв'язку з участю у роботі Комісії, і не використовувати їх у своїх інтересах або інтересах третіх осіб;

8.16.4. мають право подавати пропозиції щодо порядку денного засідання Комісії, а також висловлювати власну думку (усно або письмово) з питань, що розглядаються;

8.16.5. беруть участь у голосуванні та прийнятті рішень Комісії.

9. ПОРЯДОК РОБОТИ КОМІСІЇ

9.1. Метою діяльності Комісії є припинення випадку булінгу (цькування) в Академії;

9.1.1. відновлення та нормалізація стосунків, створення сприятливих умов для подальшого здобуття освіти у групі, де стався випадок булінгу (цькування);

9.1.2. з'ясування причин, які призвели до випадку булінгу (цькування), та вжиття заходів для усунення таких причин;

9.1.3. оцінка потреб сторін булінгу (цькування) в соціальних та психолого-педагогічних послугах та забезпечення таких послуг.

9.2. Діяльність Комісії здійснюється на принципах:

9.2.1. законності, верховенства права, поваги та дотримання прав і свобод людини, неупередженого ставлення до сторін булінгу (цькування), відкритості та прозорості, конфіденційності та захисту персональних даних, невідкладного реагування, комплексного підходу до розгляду випадку булінгу (цькування).

9.3. Комісія у своїй діяльності забезпечує дотримання вимог Законів України «Про інформацію», «Про захист персональних даних».

9.4. До завдань Комісії належать:

9.4.1. збір інформації щодо обставин випадку булінгу (цькування), зокрема пояснень сторін булінгу (цькування), батьків або інших законних представників неповнолітніх сторін булінгу (цькування); висновків практичного психолога; відомостей служби у справах дітей та центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді; експертних висновків (за наявності), якщо у результаті вчинення булінгу (цькування) була завдана шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого; інформації, збереженої на технічних засобах чи засобах електронної комунікації (Інтернет, соціальні мережі, повідомлення тощо); іншої інформації, яка має значення для об'єктивного розгляду заяви;

9.4.2. розгляд та аналіз зібраних матеріалів щодо обставин випадку булінгу (цькування) та прийняття рішення про наявність/відсутність обставин, що обґрунтовують інформацію, зазначену у заяві.

9.5. У разі прийняття рішення Комісією про наявність обставин, що обґрунтовують інформацію, зазначену у заяві, до завдань Комісії також належать:

9.5.1. оцінка потреб сторін булінгу (цькування) в отриманні соціальних та психолого-педагогічних послуг та забезпечення таких послуг, у тому числі із

залученням фахівців служби у справах дітей та центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді;

9.5.2. визначення причин булінгу (цькування) та необхідних заходів для усунення таких причин;

9.5.3. визначення заходів виховного впливу щодо сторін булінгу (цькування) у групі, де стався випадок булінгу (цькування);

9.5.4. моніторинг ефективності соціальних та психолого-педагогічних послуг, заходів з усунення причин булінгу (цькування), заходів виховного впливу та корегування (за потреби) відповідних послуг та заходів;

9.5.5. надання рекомендацій для педагогічних працівників закладу освіти щодо доцільних методів здійснення освітнього процесу та інших заходів зі сторонами булінгу (цькування), їхніми батьками або іншими законними представниками;

9.5.6. надання рекомендацій для батьків або інших законних представників осіб, які стали стороною булінгу (цькування).

9.6. Формою роботи Комісії є засідання, які проводяться у разі потреби. Дату, час і місце проведення засідання Комісії визначає її голова.

9.7. Засідання Комісії є правомочним у разі участі в ньому не менш як двох третин її складу.

9.8. Секретар Комісії не пізніше вісімнадцятої години дня, що передує дню засідання Комісії, повідомляє членів Комісії, а також заявника та інших зацікавлених осіб про порядок денний запланованого засідання, дату, час і місце його проведення, а також надає/надсилає членам Комісії та зазначеним особам необхідні матеріали в електронному або паперовому вигляді.

9.10. Рішення з питань, що розглядаються на засіданні Комісії, приймаються шляхом відкритого голосування більшістю голосів від затвердженого складу Комісії. У разі рівного розподілу голосів голос голови Комісії є вирішальним.

9.11. Під час проведення засідання Комісії секретар веде протокол засідання.

9.12. Особи, залучені до участі в засіданні Комісії, зобов'язані дотримуватись принципів діяльності Комісії, зокрема не розголошувати стороннім особам відомості, що стали їм відомі у зв'язку з участю у роботі Комісії, і не використовувати їх у своїх інтересах або інтересах третіх осіб.

9.13. Особи, залучені до участі в засіданні Комісії, під час засідання Комісії мають право:

9.13.1. ознайомлюватися з матеріалами, поданими на розгляд Комісії;

9.13.2. ставити питання по суті розгляду;

9.13.3. подавати пропозиції, висловлювати власну думку з питань, що розглядаються.

9.14. Голова Комісії доводить до відома учасників освітнього процесу рішення Комісії згідно з протоколом засідання та здійснює контроль за їхнім виконанням.

9.15. Строк розгляду Комісією заяви або повідомлення про випадок булінгу (цькування) в Академії та виконання нею своїх завдань не має

перевищувати десяти робочих днів із дня отримання заяви або повідомлення ректором Академії.

10. ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЯ БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЮ) В АКАДЕМІЇ

10.1. Діяльність щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню) в Академії має бути постійним системним процесом, спрямованим на:

10.1.1. визначення та реалізацію необхідних заходів, способів і методів запобігання виникненню булінгу (цькування) та (або) потенційних ризиків його виникнення;

10.1.2. виявлення булінгу (цькування) та (або) потенційних ризиків його виникнення;

10.1.3. визначення та реалізацію необхідних заходів, способів і методів вирішення ситуацій булінгу (цькування) та/або усунення потенційних ризиків його виникнення.

10.2. Діяльність щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню) в Академії ґрунтується на принципах:

10.2.1. недискримінації за будь-якими ознаками;

10.2.2. ненасильницької поведінки в міжособистісних стосунках;

10.2.3. партнерства та підтримки між педагогічним колективом Академії і батьками (законними представниками) малолітнього чи неповнолітнього здобувачів освіти;

10.2.4. особистісно-орієнтованого підходу до кожного здобувача освіти;

10.2.5. розвитку соціального та емоційного інтелекту учасників освітнього процесу;

10.2.6. гендерної рівності;

10.2.7. участі учасників освітнього процесу в прийнятті рішень відповідно до положень законодавства та установчих документів Академії.

10.3. Завданнями діяльності щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню) в Академії є:

10.3.1. створення безпечного освітнього середовища, що включає психологічну та фізичну безпеку учасників освітнього процесу;

10.3.2. визначення стану, причин і передумов поширення булінгу (цькування);

10.3.3. підвищення рівня поінформованості учасників освітнього процесу про булінг (цькування); формування в учасників освітнього процесу нетерпимого ставлення до насильницьких моделей поведінки, усвідомлення булінгу(цькування) як порушення прав людини;

10.3.4. заохочення всіх учасників освітнього процесу до активного сприяння запобіганню булінгу (цькуванню).

10.4. Діяльність щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню) в Академії відображається в плані заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в Академії (надалі – План).

10.5. Розроблення, затвердження та оприлюднення Плану забезпечує ректор Академії в межах наданих йому повноважень щодо створення безпечного освітнього середовища в Академії, вільного від будь-яких форм насильства та дискримінації, в тому числі булінгу (цькування).

10.6. Планування відповідних заходів здійснюється за результатами моніторингу стану освітнього середовища в Академії

10.7. Заплановані заходи повинні:

10.7.1. спрямовуватись на задоволення потреб Академії у створенні безпечного освітнього середовища;

10.7.2. мати вимірювані показники ефективності;

10.7.3. залучати всіх учасників освітнього процесу.

10.8. План розробляється до початку навчального року. Протягом навчального року ректор академії забезпечує проведення моніторингу (за потреби, але не рідше одного разу на півріччя) ефективності виконання Плану та внесення (за потреби) до нього змін.

10.9. Заплановані заходи можуть відбуватись у будь-якій формі:

10.9.1. зустрічі, бесіди, консультації, лекції, круглі столи, тренінги, тематичні заходи, конкурси, спільні перегляди та обговорення тематичних відеосюжетів, літературних творів, матеріалів ЗМІ, особистого досвіду, запрошення гостей, у формі рольових ігор та інших організаційних формах.

10.10. До заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в Академії, належать заходи щодо:

10.10.1. організації належних заходів безпеки відповідно до законодавства (пост охорони, відеоспостереженням за місцями загального користування тощо);

10.10.2. організації безпечного користування мережею Інтернет під час освітнього процесу;

10.10.3. контролю за використанням засобів електронних комунікацій малолітніми чи неповнолітніми здобувачами освіти під час освітнього процесу;

10.10.4. розвитку соціального та емоційного інтелекту учасників освітнього процесу, зокрема:

- розуміння та сприйняття цінності прав та свобод людини, вміння відстоювати свої права та поважати права інших;

- розуміння та сприйняття принципів рівності та недискримінації, поваги до гідності людини, толерантності, соціальної справедливості, доброчесності, вміння втілювати їх у власні моделі поведінки;

- здатності попереджувати та розв'язувати конфлікти ненасильницьким шляхом;

відповідального ставлення до своїх громадянських прав і обов'язків, пов'язаних з участю в суспільному житті;

- здатності визначати, формулювати та аргументовано відстоювати власну позицію, поважаючи відмінні від власних думки/позиції, якщо вони не порушують прав та гідності інших осіб;

- здатності критично аналізувати інформацію, розглядати питання з різних позицій, приймати обґрунтовані рішення;

- здатності до комунікації та вміння співпрацювати для розв'язання різних суспільних проблем, зокрема шляхом волонтерської діяльності тощо;

- підвищення рівня обізнаності учасників освітнього процесу про булінг (цькування), його причини та наслідки, порядок реагування на випадки булінгу (цькування) тощо;

- створення в Академії, що ґрунтується на нетерпимості до будь-яких форм насильства та дискримінації, в тому числі булінгу (цькування).

11. ПОРЯДОК ЗАСТОСУВАННЯ ЗАХОДІВ ВИХОВНОГО ВПЛИВУ В АКАДЕМІЇ

11.1. Заходи виховного впливу - заходи, які застосовуються під час освітнього процесу щодо сторін булінгу (цькування) та забезпечують корекцію їхньої поведінки, зокрема виправлення деструктивних реакцій та способів поведінки у міжособистісних стосунках.

11.2. Заходи виховного впливу до сторін булінгу (цькування) в Академії застосовуються з метою:

11.2.1. відновлення та нормалізації відносин між сторонами булінгу (цькування) після відповідного випадку;

11.2.2. недопущення повторення випадку булінгу (цькування) між сторонами булінгу (цькування);

11.2.3. загальної превенції випадків булінгу (цькування) у Академії.

11.3. Необхідні заходи виховного впливу до сторін булінгу (цькування) визначає Комісія з розгляду випадків булінгу (цькування) в Академії, зокрема:

11.3.1. мету, конкретні завдання, зміст, методи та форми заходів виховного впливу;

11.3.2. критерії визначення співвідношення між запланованими та отриманими результатами заходів виховного впливу.

11.4. Моніторинг ефективності застосування заходів виховного впливу до сторін булінгу (цькування) та необхідність їх коригування визначає Комісія з розгляду випадків булінгу (цькування) в Академії на черговому засіданні.

11.5. Заходи виховного впливу реалізуються науково-педагогічними, педагогічними працівниками Академії, фахівцями служби у справах дітей та центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді із залученням необхідних фахівців із надання правової, психологічної, соціальної та іншої допомоги, в тому числі територіальних органів (підрозділів) Національної поліції України та інших суб'єктів реагування на випадки булінгу (цькування).

11.6. Суб'єкти реагування на випадки булінгу (цькування) в Академії під час реалізації заходів виховного впливу діють в межах повноважень, передбачених законодавством та цим Порядком.

11.7. Психологічний та соціально-педагогічний супровід застосування заходів виховного впливу у групі (класі), в якій (якому) стався випадок булінгу (цькування), здійснюють у межах своїх посадових обов'язків практичний психолог та соціальний педагог (за наявності) Академії, зокрема:

11.7.1. діагностику рівня психологічної безпеки та аналіз її динаміки;

11.7.2. розробку програми реабілітації для потерпілого (жертви) та її реалізацію із залученням батьків або інших законних представників малолітньої або неповнолітньої особи;

11.7.3. розробку корекційної програми для кривдника (булера) та її реалізацію із залученням батьків або інших законних представників малолітньої або неповнолітньої особи;

11.7.4. консультативну допомогу всім учасникам освітнього процесу;

11.7.5. розробку профілактичних заходів.

11.8. У разі відсутності практичного психолога та соціального педагога в Академії супровід застосування заходів виховного впливу у групі (класі), в якій (якому) стався випадок булінгу (цькування), здійснюють працівники служби у справах дітей та центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.

12. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НАСИЛЬСТВО В АКАДЕМІЇ

12.1. Особи, винні у здійсненні насильства в Академії, несуть дисциплінарну, адміністративну, кримінальну відповідальність, передбачену чинним законодавством України.

13. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

13.1. Дане Положення затверджується рішенням Вченої ради Академії та вводиться в дію наказом ректора Академії з наступного дня після його затвердження.

13.2. Зміни та доповнення до даного Положення затверджуються наказом ректора Академії.

13.3. Контроль за виконанням вимог даного Положення несуть посадові особи Академії у відповідності до їх функціональних обов'язків.

13.4. Дія Положення скасовується рішенням Вченої ради Академії.